

כמה מילים על תכנה של סעודת משיח

ליקוט חלקי מתוך שיחות הקודש

ענינה של סעודה זו

בקשר לסעודת משיח באחרון של פסח, שבו מאיר הארת המשיח. יש לחדד הדברים, שבכל השנה בני ישראל מביטים על ביאת המשיח כדבר שבעתיד, וזהו ענין האמונה והציפיה לביאת המשיח, שמופנים כלפי העתיד. אך באחרון של פסח שמאיר הארת המשיח, אין הכוונה שרואים את אורו של משיח באופן, בקצה המנהרה, אלא שהגילוי של משיח נרגש בנפש האלקית כדבר שבהווה ממש.

וכמו שבליל הסדר אדם צריך לראות את עצמו כאילו הוא ממש יצא ממצרים, אף שיציאת מצרים היתה לפני אלפי שנים, אך הגילוי האלקי שהאיר אז, חוזר ומאיר לנשמות ישראל בכל שנה. ועד"ז בשביעי של פסח אדם צריך לראות עצמו שחווה כעת את הגילוי האלקי של קריעת ים סוף, כך באחרון של פסח, אדם צריך לראות עצמו שחווה כעת את הגילוי האלקי של הגאולה העתידה!¹

ועד"ז מבואר בנוגע ל'משיח'ס טאנץ' [= ריקוד של משיח] שרוקדים באחרון של פסח, שאין הכוונה רק ריקוד לכבודו של משיח, אלא ריקוד יחד עם משיח. היינו שכל אחד צריך לצייר לעצמו שמשח צדקנו שירום ונשא וגבה מאד נמצא יחד אתנו בהווה – וכמבואר שבכל דור ישנו אחד שהוא ראוי להיות משיח - ומשתתף בריקוד שלנו.²

וכשם שבליל הסדר, במצה הגשמית מלובש כח אלקי לחזק האמונה שבנפש האלקית, ועל ידי אכילת המצה הגשמית כח זה נקלט באדם ופועל בו, כך בסעודת משיח, במצה הגשמית וד' כוסות יין מלובשת הארת משיח, ועל ידי אכילת המצה ושתיית היין הכח של משיח נקלט באדם ופועל בו.

וענין זה שבמצה הגשמית, יש בו יתרון על הגילוי הרוחני כשלעצמו. כי הגילוי הרוחני שבנפש, יש לאדם הבחירה אח"כ אם לפעול לפיו או באופן אחר. אך כשהגילוי נקלט בגופו על ידי המצה, לא יעזור לו מאומה. והרי זה כמו שאדם לוקח תרופה, שהכח שבתרופה נמצא בגופו ופועל בו, ולא יעזור לו שום דבר.³

וזה נותן לאדם כח גם בימים שלאחרי זה, שהנהגתו תהיה הנהגה של משיח, היינו הנהגה שמרוממת מעל כל ההגבלות והחשבונות.⁴ כולל בענין של העיסוק במבצעים וכו', שלמרות החשבונות של הזמן והכסף וכו', הוא מתעלה מעל כל חשבונות אלו ופועל בכח של משיח שמעל הטבע שנמצא בו.⁵

התגלות הסעודה בדורנו

וכמובן, כל זה הוא ענין פלאי. ולכן, אף שסעודת משיח מיוחסת לבעש"ט, מכל מקום, לא מצינו שימשיכו זאת בגלוי אצל תלמידיו וכו', עד שענין זה התגלה שוב על ידי אדמו"ר הרש"ב בשנת תרס"ו. והטעם לזה בפשטות, כי אצל הבעש"ט עצמו אכן האירה הארת משיח בגלוי ביום זה, שהרגיש בנפשו את הגילוי,

¹ שיחת אחש"פ תשל"ב. נדפסה בלקו"ש ח"ז בהוספות.

² שיחת אחש"פ תשי"ב.

³ שיחת אחש"פ תש"מ.

⁴ לוח היום יום, אסרו חג פסח.

⁵ שיחת אחש"פ תשמ"ו.

ולכן עשה סעודה. אך אצל שאר בני ישראל, גם צדיקים וכו', שעם כל מעלתם אינם בדרגתו הנפלאה של הבעש"ט שיאיר אצלם הארת המשיח, ולכן אין טעם שיעשו סעודה ביום זה.⁶

וזהו החידוש בדורנו, שהרבי נותן ענין זה לכל אחד מישראל. ומבאר שגם מי שלא מרגיש ענין זה בנפשו, אעפ"כ, יכול לאכול המצה והיין, שעל ידי זה הגילוי נקלט בו כנ"ל, ואז קל יותר שעל ידי ההתכוונות בענין יוכל גם להרגיש גילוי זה. ולכן ענין זה צריך להגיע לכל יהודי ויהודי, גם כזה שנמצא במצב של "חוצה", שגם הוא יעשה סעודת משיח, וידע שבזמן זה מאיר בנפשו גילוי משיח.

ולמרות שישנם הטוענים שלא כל מוחא סביל דא, וחוששים שעל ידי שמיעת ענין כזה יתבלבלו, אך האמת היא שהשתנה המצב וכעת גם החוצה יכול לקבל זאת. וצריך רק שהאומר יחזק האמונה שלו עצמו.⁷ וכעבור כמה שנים שהתעסקו בזה, הרי רואים בפועל דבר נפלא, שהדבר התקבל בחביבות אצל רבבות ישראל, גם אצל כאלו שלא שערו בתחלה שיקבלו זאת.⁸

והרבי מבאר, שהטעם שענין זה נתגלה על ידי הבעש"ט דוקא, ואח"כ על ידי אדמו"ר הרש"ב בשנת תרס"ו, זהו מצד שהולכים ומתקרבים לביאת המשיח, ששלב עיקרי בזה נפעל על ידי הבעש"ט בדורו ואדמו"ר הרש"ב בדורו. ואנן חסידים נעני אבתריה, ש"הוא פסק על עצמו", שבפועל ענין זה נתפשט לכל ישראל על ידו דוקא. ודוק.

הרמז בהפטרה

וכדרכו של הרבי למצוא לכל ענין בפנימיות התורה רמז ומקור בנגלה דתורה, גם כאן, הרבי מוצא מקור לזה בהפטרות אחרון של פסח, שמפטירים ב"עוד היום בנוב" המדבר במפלת סנחריב בפני חזקיה מלך יהודה. ושם נאמר "ויצא חוטר מגזע ישי", כי בקש הקב"ה לעשות חזקיה משיח. והשייכות של הפטרה זו ליום זה, כי בו מאיר הארת המשיח. כמדובר בכ"כ שיחות.

והנה הטעם הפשוט להפטרה זו ביום זה, על פי נגלה, הוא כיון שמפלת סנחריב היתה בליל הסדר. והיה ראוי לקרוא הפטרה זו ביו"ט ראשון של פסח. אלא שכבר ישנן הפטרות אחרות הנקראות ביו"ט ראשון, ולכן הפטרה זו נדחתה לאחרון של פסח.

אך טעם זה הוא טעם שיש בו 'אילוץ טכני'. וכדרכו של הרבי שכל הענינים שבתורה הם בתכלית הדיוק, הרי אם הפטרה זו הגיעה ליום זה דוקא, הרי זו הוכחה שהפטרה זו שייכת ליום זה דוקא.⁹ ולכן זקוקים להגיע לטעם הפנימי, שביום זה מאיר הארת המשיח.

ולתוספת ביאור הדברים, יש להזכיר מה שמבואר בכמה שיחות¹⁰ בענין ההפטרות בכלל, שמפטירים בדברי הנביאים עליהם נאמר "גלה סודו אל עבדיו הנביאים". היינו, שמה שבתורה עצמה נמצא בסוד, מתגלה בדברי הנביאים. ולכן כמה ענינים בפנימיות התורה נרמזים דוקא בהפטרות. ובפשטות מובן שזהו הטעם שגילוי הנביאים הוא לאחר הגילוי של תורה עצמה, והתקנה לקרוא בהפטרה מאוחרת לתקנה לקרוא בתורה עצמה, כי ככל שעובר הזמן, אז הסוד והפנימיות מתגלים יותר ויותר.

ועד"ז מובן בעניננו, שהענין של הארת משיח באחש"פ נרמז בהפטרה דוקא, כיון שבהפטרה מתגלים הסודות הפנימיים, כולל הסוד הפנימי של הארת משיח ביום זה. ובזה גופא, בתחלה היה גלוי רק הטעם החיצוני להפטרה זו, מצד השייכות ליום טוב ראשון, וככל שעובר הזמן, מתגלה הטעם הפנימי והעיקרי של הפטרה זו, מצד השייכות ליום טוב אחרון, הארת משיח. ודוק.

⁶ ראה שיחת אחש"פ תש"א/ב.

⁷ שיחת אחש"פ תשל"ב.

⁸ שיחת אחש"פ תשמ"ו.

[ומזה נלמד לעניננו בכלל, שהרבי אומר שצריך לפרסם לכל ישראל שהגאולה באה תיכף ומיד ממש, והם כלים כבר לקבל ענין זה, כיון שענין זה כבר נמשך בעולם. כמבואר בשיחת שופטים תנש"א ועוד]

⁹ ועד"ז מה שחסידות מבארת שזה שלא תוקעים בר"ה שחל להיות בשבת, זה לא רק מפני האילוץ הטכני ששבת ושופר לא מסתדרים ביחד, והשבת גוברת על השופר, אלא מפני ענין מכוון, שבשבת נפעל ענין השופר עצמו. וכן כו"כ רעיונות על זו הדרך

¹⁰ ראה לקו"ש חט"ו ויגש, ובכ"מ.